

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Сумського національного аграрного
університету
протокол № 14
від «30» квітня 2018 року

Голова вченої ради,
ректор Сумського

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

ПІДГОТОВКИ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Галузь знань	<u>07 Управління та адміністрування</u>
Спеціальність	<u>073 Менеджмент</u>
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень

I. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії (PhD)
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Обмеження щодо форм навчання	Денна, заочна
Освітня кваліфікація	Доктор філософії зі спеціальності 073 «Менеджмент»
Опис предметної області	<p>Мета програми. Підготовка висококваліфікованих науковців і науково-педагогічних кадрів в галузі управління та адміністрування, здатних розв'язувати комплексні економічні проблеми, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність в вищих навчальних закладах різного рівня акредитації.</p> <p>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти за Законом України «Про вищу освіту», восьмий кваліфікаційний рівень Національної рамки кваліфікацій.</p> <p>У результаті вивчення циклу професійної підготовки здобувач вищої освіти повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ різні методи для встановлення ідентифікації вимог і очікувань всіх суб'єктів економічної діяльності щодо результатів управління та адміністрування ▪ концептуальні та методологічні підходи в галузі менеджменту та бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності на межі предметних галузей ▪ нові підходи і прийоми організації навчально-виховного процесу ▪ володіти категоріальним апаратом, визначати об'єкт, предмет та гіпотезу наукового дослідження з відповідної тематики, вибудовувати логіку здійснення науково-дослідницької діяльності. ▪ методи ідентифікації і класифікації об'єктів та суб'єктів інтелектуальної власності, збирання і аналізу патентної інформації для проведення патентних досліджень ▪ володіти навичками усної і письмової презентації результатів власних досліджень рідною та

іноземною мовами

- методику моделювання, обирати типові та розробляти оригінальні моделі об'єкта з метою його дослідження та прийняття управлінського рішення.
- різні методи для встановлення/ідентифікації вимог і очікувань всіх суб'єктів економічної діяльності щодо результатів управління та адміністрування.
- володіти знаннями щодо основних структурних форм організації, моделей менеджменту, процесів прийняття рішень і їх вплив на систему управління.
- теоретичні і методологічні засади вітчизняної аграрної політики, аграрну термінологію, логічно, послідовно та аргументовано демонструвати власну точку зору та вміння її відстоювати.
- оперувати поняттями загальноєвропейської аграрної практики.

Уміти:

- визначити об'єкт і суб'єкт досліджень, використовуючи гносеологічні підходи до розв'язання соціально-економічних проблем.
- розробляти стратегію і тактику діяльності організації в сфері комунікаційного менеджменту
- вміти формулювати наукову проблему з врахуванням потреб науки та практики менеджменту, здобувати нові знання з метою їх практичного застосування і за допомогою різноманітних засобів, прийомів та способів використовувати їх в процесі наукового дослідження.
- використовувати сучасні інформаційні джерела національного та міжнародного рівня для оцінки стану вивченості об'єкту досліджень і актуальності наукової проблеми.
- обґрунтовувати, акумулювати та обробляти інформацію, необхідну для розробки моделей та їх дослідження.
- використовувати сучасний математичний інструментарій для розробки математичних моделей та обґрунтування алгоритмів їх реалізації.
- визначати фактори, які необхідно враховувати в ході прийняття управлінських рішень в процесі управління та адміністрування.
- вміти делегувати повноваження на різних рівнях

	<p>управління</p> <ul style="list-style-type: none"> • вміти створювати та розвивати наукове співробітництво, встановлювати колегіальні відносини в освітньо-науковому середовищі. Формулювання реальної мети дослідження.
<p>Орієнтація програми</p>	<p>Освітня, дослідницька та прикладна. Наукові дослідження з новими та удосконаленими, практично спрямованими і цінними теоретичними і методичними результатами.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Освітня складова програми. Програма реалізується у невеликих групах дослідників. Програма передбачає диференційований підхід до здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня.</p> <p>Програма передбачає 57 кредитів ЄКТС для обов'язкових навчальних дисциплін, з яких 6 кредитів ЄКТС – це дисципліни загальнонаукової підготовки (філософія науки та стратегічна інноватика), що передбачають набуття аспірантом загальнонаукових (філософських) компетенцій; 12 кредитів ЄКТС - дисципліни циклу спеціальної (професійної) підготовки (сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, теорія комунікацій у професійному спілкуванні, методологія проведення наукових досліджень, сучасні та класичні теорії менеджменту); 12 кредитів ЄКТС - дисципліни циклу дослідницької підготовки (управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності, організація і методика проведення навчальних занять, методика та організація підготовки і написання дисертації) що передбачають набуття аспірантом універсальних навичок дослідника; 8 кредитів ЄКТС - цикл мовної підготовки, що передбачають набуття мовних компетенцій. 15 кредитів ЄКТС передбачено на дисципліни спеціальної (професійної підготовки) – це вибіркові дисципліни. Практична підготовка здобувачів (педагогічна практика) становить 4 кредити ЄКТС.</p> <p>Наукова складова програми. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації. Ця складова програми не вимірюється кредитами ЄКТС, а оформляється окремо у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є складовою частиною</p>

	<p>навчального плану.</p> <p>Особливістю наукової складової освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 073 «Менеджмент» є те, що окремі складові власних наукових досліджень аспіранти зможуть виконувати під час практичних занять з дисциплін професійної підготовки.</p>
<p>Академічні права випускників</p>	<p>Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підготовка на 9-ому (постдокторському) рівні НРК України зі спеціальності; - навчання на 8-ому (докторському) рівні НРК України у споріднених галузях наукових знань; освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і закордоном), що містять додаткові освітні компоненти.
<p>Працевлаштування випускників (для регульованих професій обов'язково)</p>	<p>Дослідницька та викладацька діяльність у сфері управління та адміністрування, а також адміністративна та управлінська діяльність в підприємствах, установах, органах державного управління окремих галузей національного господарства.</p> <p>Посади згідно класифікатора професій України. Асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми) (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач відділення у коледжі (1229.4).</p> <p>Місце працевлаштування. Органи державного та галузевого управління, вищі навчальні заклади, науково-дослідні інститути (станції, лабораторії), суб'єкти господарювання.</p>

III. Перелік компетентностей випускника

Програмні компетенції		
1	Інтегральна компетентність	Доктор філософії (рівень 8): Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики
2	Загальні (універсальні)	<i>Інструментальні компетенції</i>
		• Знання та розуміння предметної області та розуміння професії
		• Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
		• Здатність до організації і планування;
		• Розв'язання проблем
		• Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так письмово.
		• Здатність спілкуватися другою мовою.
		• Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
3	Спеціальні (фахові)	<i>Міжособистісні компетенції</i>
		• Міжособистісні навички та вміння.
		• Здатність до критики та самокритики
		• Позитивне ставлення до несхожості та інших культур
		<i>Системні компетенції</i>
		• Поглиблені знання філософсько-світоглядних засад, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки.
		• Дослідницькі навички та уміння
		• Креативність, здатність до системного мислення.
• Здатність застосовувати знання на практиці.		
• Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.		
• Здатність формулювати та вирішувати сучасні наукові й практичні проблеми, організовувати і проводити науково-дослідну та експериментально-дослідницьку діяльність зі спеціальності «Менеджмент».		
4	Програмні результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> • Володіння методами спостереження, аналізу, опису, ідентифікації, класифікації. • Знання філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації й

		<p>інтернаціоналізації.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Володіння загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності. ● Володіння навичками проведення аналітичної та експериментальної наукової діяльності; організація, планування та прогнозування результатів наукових досліджень. ● Уміння ініціювати та виконувати наукові дослідження, результатом яких є одержання нових знань. ● Володіння українською та іноземними мовами з метою здійснення наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів. ● Володіння сучасними інформаційними і комунікаційними технологіями, включаючи методи отримання, обробки та зберігання наукової інформації. ● Знання педагогічної майстерності, педагогічної техніки, професійних вмій. ● Знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді. ● Уміння вести дискусію, викладати та репрезентувати результати професійної діяльності.
--	--	--

IV. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Галузь використання

Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії установлює основну частину змісту навчання, засвоєння якої забезпечує формування компетенцій відповідно до вимог третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, включає перелік навчальних дисциплін і практик, форму державної атестації здобувачів вищої освіти, термін навчання відповідно до графіку освітнього процесу.

Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії використовується для розроблення навчальних планів і програм навчальних дисциплін, створення засобів діагностики якості підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні, розроблення варіативної компоненти у підготовці аспірантів з урахуванням особливостей галузі знань, інтересів здобувачів вищої освіти і стейкхолдерів.

2. Структура освітньо-професійної програми

Зміст освітньо-наукової програми підготовки аспірантів зі спеціальності 073 «Менеджмент» складається з чотирьох частин: здобуття глибинних знань зі спеціальності, оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, набуття універсальних навичок

дослідника, здобуття мовних компетенцій. Загальний обсяг освітньої складової, визначеної для підготовки аспірантів, становить 1710,0 годин (57,0 кредитів ЄКТС), з нормативним терміном навчання 4 роки на базі другого магістерського рівня вищої освіти.

У загальний обсяг освітньої складової включено затрати часу на усі види і форми освітньої роботи: лекції, семінарські й практичні заняття, самостійна робота, консультації, заліково-екзаменаційні сесії, практику, попередній розгляд наукових досягнень.

V. Форми атестації здобувачів вищої освіти

<p>Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Освітня складова програми. Система оцінювання знань за дисциплінами освітньо-наукової програми складається з поточного та підсумкового контролю.</p> <p><i>Поточний контроль</i> знань аспірантів проводиться в усній формі (опитування за результатами опрацьованого матеріалу).</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> знань у вигляді екзамену/заліку проводиться у письмовій формі, з подальшою усною співбесідою.</p> <p>У межах дисциплін, що забезпечують професійну підготовку, позитивні оцінки з поточного і підсумкового контролю можуть виставлятися автоматично, якщо аспірантом підготовлені та опубліковані наукові статті у збірниках, які входять до фахових видань та/або видань, які включені до міжнародних наукометричних баз. Кількість статей та їх тематика узгоджується з науковим керівником.</p> <p>Наукова складова програми. Оцінювання наукової діяльності аспірантів (здобувачів) здійснюється на основі кількісних та якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовку окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи аспіранта (здобувача). Звіти аспірантів (здобувачів), за результатами виконання індивідуального плану, щорічно затверджуються на засіданні кафедр та вченій раді інституту (факультету) з рекомендацією продовження (або припинення) навчання в аспірантурі.</p> <p>Освітня складова програми. Підсумковий</p>
---	---

	<p>контроль успішності навчання аспіранта (здобувача) проводиться у формі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - екзамен – за результатами вивчення таких обов’язкових дисциплін освітньої програми, як філософія та іноземна мова за професійним спрямуванням, а також дисципліни циклу дослідницької підготовки; - залік – за результатами вивчення всіх інших дисциплін, передбачених навчальним планом.
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	<p>Перевірка дисертаційних робіт на рівень академічного плагіату.</p> <p>Дисертаційна робота оприлюднюється на офіційному сайті університету.</p>
Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)	<p>Наукова складова програми. Кінцевим результатом навчання аспіранта (здобувача) є належним чином оформлений, за результатами наукових досліджень, рукопис дисертації, її публічний захист та присудження йому наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 073 «Менеджмент»</p>

Спеціальність 073 «Менеджмент» є науковою спеціальністю, яка досліджує теоретико-методологічні, науково-методичні та прикладні засади, розвиток, тенденції та закономірності розвитку менеджменту.

Потенційні напрями наукових досліджень зі спеціальності включають:

1. «Антикризове управління розвитком сільськогосподарських підприємств»
2. «Управління зовнішньоекономічною діяльністю аграрних підприємств в контексті євроінтеграції України»
3. «Управління розвитком персоналу в сільськогосподарських підприємствах»
4. «Формування організаційних форм і структур управління в бізнес-середовищі»
5. «Управління розвитком підприємств з іноземними інвестиціями»
6. «Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності переробних підприємств»
7. «Управління маркетинговою діяльністю аграрного підприємства»
8. «Управління інформаційним забезпечення прийняття рішень в аграрних підприємствах»
9. «Антикризова політика держави в (конкретній галузі)»

10. «Формування системи управління кадровим потенціалом підприємства»
11. «Управління земельними ресурсами аграрного сектора економіки України»
12. «Управління прибутковістю підприємства»
13. «Формування мотиваційного механізму в організаціях»
14. «Управління створенням інвестиційної привабливості регіону»
15. «Управління економічною безпекою підприємства»
16. «Управління конкурентоспроможністю аграрних підприємств в умовах реалізації інтеграційних прагнень України»
17. «Управління зовнішньоекономічними операціями в аграрному секторі України»
18. «Управління логістичною діяльністю підприємства»
19. «Управління економічною безпекою національної економіки»
20. «Регуляторна політика держави та механізм її реалізації»
21. «Антикризове управління розвитком переробної галузі»